

LOV OG EVANGELIUM

Oppbyggelig blad gitt ut av Norsk Luth. Lekmannsmisjon

Nr. 5

Mai 1972

8. årgang

Rettferdighetsdrakt

Mel.: Hvor deilig når tårenhøye bølgene går.
Sort er jeg men yndig min brudgom har sagt
fordi han er selv min rettferdighetsdrakt
som gjør meg så hvit som den hvitesteste sne,
så ren at ei Gud kan en syndeflekk se.

En kledning fra Gud, himmelsk ren bryllups-
skrud
for meg som står syndig og skyldig for Gud.
Helt hjelpelös fattig jeg er i min nød
fortapt og fordømt til den evige død.

Men brudgomen elsket sin fattige brud
så høyt at han kunne ei holde det ut,
men tok hennes synder og straff helt på seg
og vandret for henne sin lidelses vei.

Så angstfyllt i hagen han segnet så matt.
Han kjempet og stred for sin elskede skatt.
For all hennes synd ble nå straffen så hård
at blodsveden dryppet som blødende sår.

Et kors må han bære mot Golgatas høy
så ensom blant mengden i spott og i støy.
Men alt vil han tåle og alt holde ut.
Han går i mitt sted med min dødsdom til Gud

Han gjør ingen motstand i smertenes ve
når naglet han blir til forbannelsens tre.
Han møter min Gud med min synd på seg lagt
min brudgom så kjær, min rettferdighetsdrakt.

Nå kaller og kler Gud sin fattige brud
i han som fra morsliv til hjemme hos Gud
vårt liv levde hellig, vår synd tok på seg.
Gud elsker hver synder. Nå kaller han deg.
Kristoffer Høie.

For av nåde er de freste

(Efes. 2, 8—10)

Av Amund Lid

Guds ord viser klart at frelsen er av nåde,
den er Guds verk og Guds gåva til oss men-
neske. Det vitnar Guds ord om mange gon-
ger og på mange måtar, også her i Efes. 2:

For av nåde er de freste, ved tru, og det ik-
kje av dykk sjølv, det er Guds gåva, ikkje
av gjerningar, så ingen skal rosa seg.

Denne frelsa gjorde Gud ferdig då han

sende sin eigen Son i syndig kjøts likning, og den er å finna og få på berre ein stad : *I Kristus.* Legg merke til kor ofte «*i Kristus*» står i Skrifta. Alle stader der Guds frelse er omtala, der er den knytta til Kristus. Ta fyre deg 1. og 2. kap. i Efeserbrevet, så vil du finna at frelsa er knytta til Kristus 18 eller 19 gongjer, anten i han, av han, ved han eller med han. Utanom Kristus finst det ikkje noko anna namn, såleis at me kan bli frelste ved det. (Ap. gj. 4, 12).

Denne frelsa, Guds gåva, kan bli vår personlege eigedom på ei einaste måte : *Ved trua.* Trua er bindeleddet mellom oss og Jesus. Skrifta forkynner at *utan tru* er det umogeleg å tekjast Gud. Jesus sa ofte til dei som oppsøkte han i si naud : Trua di har frelst deg. Det går klart fram av Skrifta at me blir frelst ved tru, me lever ved trua på Jesus, og me ferdast i trua på Jesus og ordet frå Gud. I trua på det usynlege, som Skrifta seier er evig.

Kva er så trua ?

Av og til har du vel høyrt sagt at ein kvar blir salig i si tru, og noken har høyrt det så ofte at dei trur det står i Bibelen. Det kjem frå djevelen og verda, og i Bibelen vil du nok ikkje finna det. Det hører til dei mange løgnar som kjem frå han som er far til all løgn.

Det er heller ikkje den trua som kjem frå det naturlege menneske, for sidan fallrets dag trur den løgna framfor sanninga. Menneske har lett for å tru løgna, lett for å tru på menneske og på menneske sine ord, lett for å tru på seg sjølv, på si eiga fornuft eller forstand. «Men meg trur de ikkje, fordi eg talar sanning», seier Jesus i Johs. 8, 43—45.

Den trua som Bibelen reknar med kjem ovanfrå frå Gud, og den er ei Guds gåve. «For av nåde er de frelste, ved tru, og *det ikkje av dykk sjølve, det er Guds gåve.*» (Efes. 2, 8).

Eg veit nok at her vil mange reformerte protestera, for dei meiner at her går Guds

gåve tilbake på frelse og ikkje på tru. Dei meiner vidare at trua er vår sak, for elles hadde ikkje Bibelen bedt oss om å tru. Gud ber ingen om noko som me ikkje kan, seier dei. Den reformerte vil vel heller ikkje godta vår Lutherske barnelærdom : «Jeg tror at jeg ikke av min egen styrke eller fornuft kan tro på Kristus eller komme til Kristus, min Herre, men det er den Helligånds gjerning, som har kalt meg ved evangeliet.»

Den reformerte læra kjem ikkje berre i strid med den Lutherske barnelærdomen, men også med Guds ord. Her i Efes. 2, 8 står : For av nåde er de frelste ved tru, og *det ikkje av dykk sjølve.* Dette «ikkje av dykk sjølve» utelukkar at trua kan vera av oss. Så snart me reknar med at trua *er av oss*, då gjer me *tru til ein gjerning* — ein lovgjerning, og Skrifta forkynner klart at «så mange som held seg til lovgjerningar, dei er under forbanning.» (Galat. 3, 10 fg.) Dertil tek ordet her i Efes. 2, 9 oppatt : «Ikkje av gjerningar, så ingen skal rosa seg». Så det ser ut for at Bibelen vil gardera seg godt mot at nokon skal tru at frelsa og trua er av oss. Så når det står at det er *Guds gåva*, så går det nok tilbake både på frelsa og trua.

Lenger nede i same kapitel står det at *me er Hans verk*, skapt i Kristus Jesus (v. 10). I 1. Kor. 1, 30 står : «Men *Hans verk er det at de er i Kristus Jesus*, som for oss har vorte visdom frå Gud og rettferd og helging og utsøyning». Og i 2. Kor. 5, 17 - fg står det om det som har med frelsa å gjera : «Men alt dette er av Gud».

Om nokon er i Kristus vil seia det same som å vera frelst. Der kjem ingen utan å eiga trua, så då skulle det bevisa at også *trua er Guds verk og Guds gåva.*

Trua er den Heilage Ande sitt verk, og å skapa den i syndarhjarta ved evangeliet hører med til hans gjerning på jorda. Det kan ikkje noko menneske makta av seg sjølv. Me kan nok makta å få til ei kunskaps tru, som set i hovudet. Men hjarta si tru og tillit til

Bladet Lov og Evangelium

Bladet blir sendt gratis til alle som sender eksp. namn og adr. Blir halde opp med friviljuge gaver

Red. Arnund Lid, tlf. 75. Norheimsund
Eksp.: M. Skumsnes, Horneland, Stord
Postgiro : 42887, Stord

Utgjevarpoststad : 5400 Stord
Norsk Luthersk Lekmannamisjon :

Formann : Olav A. Dahl,
boks 95, 5401 Stord. Tlf. 69

Kass. Sverre Bøhn, Norheimsund
postgiro nr. 68213

Bankgiro : Vikøy Sparebank,
Norheimsund 3530.07.09492

S. Botnens Boktrykkeri, 5401 Stord

Jesus og evangeliet kan ikkje noko menneske skapa av seg sjølv. Det er den Heilage Ande sitt verk. Det vil nok tusener av vakte sjeler vera med å bevitna, som gjerne viltru og i årevis har streva med å få det til å tru, utan at det har lukkast.

Korleis kjem me til trua ?

Skrifta vitnar at Jesus er trua sin opphavsmann og fullendar (Hebr. 12). Og det står skrive at *trua kjem til oss ved «troens ord»* (Rom. 10, 8—15).

«Troens ord» er evangeliet om Jesus død og blod som blei gitt for oss på krossen, ordet om Lammet som tok vår synd og straff på seg, ordet om Guds rettferd i Kristus, og det evige livet Gud har gitt oss i Sonen osv.

Skrifta seier : «Korleis kan dei tru der dei ikkje har hørt», og «å kjem då trua av forkynninga, og forkynninga ved Kristi ord..» (v. 17).

Når evangeliet om Jesus, om Lammet, or-

det om krossen, når inn til syndarhjarta, så skaper ordet trua og tilliten til Jesus og det verk han har gjort for oss. Trua *kjem ved Ordet. Jesus åleine er trua sitt opphav!*

Dette burde alle me som forkynner Guds ord leggja oss på sinne og minne. For ofte når evangeliet blir forkyst, kan me høyra at det blir lagt til : Men du må ta *imot det*, eller du må *tru det*. Det er sant nok, men her blir det gjort til ein lovgjerning av oss, til ein betingelse for frelsa, og dermed stengjer det syndaren ute frå evangeliet. Eit slikt betinga evangelium høyrer me ofte forkyst, men det evangelium som er ei Guds kraft til frelse for kvar den som trur det er sjeldsynt å høyra i vår tid.

Bibelen forkynner Kristus, evangeliet om hans død for oss, om hans blod som er ei soning for alle våre synder og reinsar oss frå all urettferd, og om Guds rettferd i Kristus Jesus som gjer oss rettferdige for Gud, den forkynner han for alle menneske — syndarar, urettferdige og fortapte — utan nokon betingelse eller verdigheit frå vår sida. Så vil du koma til trua på Jesus, finst det berre ein veg : Les Skrifta sitt vitnemål om Jesus, og hør det som Skrifta forkynner om Jesus, og hør eller les inntil trua renn opp i hjarta ditt. Med hjarta trur ein til rettferd, og med munnen vedkjenner ein seg til frelse. Høyri ! Så skal sjela di leva !

Så lenge du er oppteken med trua, gjer du de nnok til ein lovgjerning, men blir du oppteken med Jesus og ordet om han er trua der. Du tenkjer ikkje lenger på den, men du lever i — og er oppteken med Jesus og ordet. Jesus er trua sitt opphav, og han er trua sitt innhald ! Han åleine er den fortapte syndaren sin redning, Guds gāve til deg.

Olav Valen-Sendstads bok : «Personet med Gud»

er nå kommet ut på Lutherstiftelsen Forlag og er å få kjøpt gjennom Lekmannsmisjonen. — Nærmere om dette i neste nr.

Den troende sjel

Christian Scriver

Den største livskunst er å tro på Kristus. Den kunst læres bare i den Helligånds skole.

«Uten tro er det umulig å tekkes Gud» (Hebr. 11, 6). Troen er det bånd som binder sjelen til Kristus. Troen søker Kristus, som bien søker blomsten og den tørstende hjort vannkilden. Utenfor troen eier sjelen intet uten synd og elendighet, nød og død. I troen eier den Gud, Jesus, himmelen og alt.

Troens innerste vesen er tilliten til Gud i Kristus Jesus. Denne tro er den seier som overvinner verden. (1. Johs. 5, 4). Troen er ikke bare kunnskap. Filip Melanchton har i forsvaret for den augsburgske bekjennelse sagt: «Den tro som rettferdiggjør, er ikke bare en historisk kunnskap, men en tro på Guds forgjettelser om syndenes forlatelse og rettferdighet av nåde». Hva troen er, kan letttere erfares med hjertet enn sies med munnen. Den levende tro virkes av den Helligånd. Guds ord er den såd som troen vokser opp fra. Hvor der ikke er noe såkorn, kan det heller ikke være noen plante. «Hvorledes kan de tro der hvor de ikke har hørt?» (Rom. 10, 14).

Troen er ofte svak, blandet med sorg og frykt. Den synes ikke at den kan trøste seg med sin gjenløser. Synden er så stor. Men sjelen lenges etter Kristus. Når den rett får høre om Guds nåde, sukker den: «Kunne jeg bare tro det! Jeg er ikke verdig. Men hvor jeg trenger nåde!» Slik er det med den sanne tro. De troende prøver seg selv. De synest ofte at de ingen tro har. Deres tro er i deres egne øyne bare som en ulmende gnist. Men de kjenner hungeren og trøsten i sjelen og ønsker intet annet enn å få leve og dø i Jesu Kristi samfunn. Ikke slik med hyklerne

som eier en død tro som Satan gjerne vil la dem ha. De kan sine tre trosartikler, og så tror de at de nok blir salige selv om de lever i sine synder, og hverken kjenner noen troens strid eller noen troens hvile. Hyklerne klager ikke over at de ikke har noen tro. De mener at det bare er dårskap og tungsimn når et gudfryktig hjerte bekymrer seg om troen. Kristus og hans forsoning er bare en nødhjelp for dem, som de vel kan trenge til i døden. Luther forutså i ånden at de utartere lutheranere og dårlige etterfølgere av ham ville misbruke læren om troen og mene at deres egen tanke og innbilning var tro. Derfor advarer han så ofte mot den falske tro. «Det er mange blant oss», sier han, «som holder det for rett og sant som de leser i Skriften. De mener at det er tro. En drøm og en innbildning som de gjør seg i sitt hjerte, kaller de tro». Slik er det mange som går på veien til helvete som tror at de vil komme til himmelen.

Den troende sjel vil alltid lengte etter Kristus. Denne lengsel varer så lenge dette liv varer. Jo mer nåde jeg tar imot, jo mer nåde vil jeg ha. Men nettopp de er salige som hungerer og tørster og lengter etter Kristus. Så takk da Gud, kjære sjel, når du kjenner en inderlig lengsel etter Kristus, hans nåde og hans samfunn! Sukk etter troen når du synes du ikke kan tro! Kan du ikke sukke, så tenk på Jesus, og hjelpen skal komme. Det er ikke vår kraft eller vår svakhet det kommer an på, men Kristus og hans nåde. Satan unner deg ikke saligheten. Kan han ikke hindre deg i å tro på Kristus, så prøver han i allfall å gjøre det slik at du ikke blir glad i din tro.

Til troen knytter seg alltid en troens strid. Apostelen sier jo til den troende Timoteus : «Strid troens gode strid». Satan er en svoren fiende av troen. Mitt eget hjerte vil gjøre det vanskelig for meg å tro, når jeg tvers imot min egen følelse og mine egne tanker og meninger skal klynge meg til Kristus. Uavlatelig må jeg be : «Herre, forøk meg troen ! Jeg tror, hjelp min vantro !»

I troen eier jeg syndenes forlatelse, barnerett hos Gud, fred i samvittigheten og håp om himmelen. I troen eier jeg fremfor alt Kristus. Troen er ingen tro, men bare en skygge og drøm, dersom den ikke henger fast ved Kristus. Dette at troen griper Kristus, gjør troen til tro. Troen sier : «Jesus er min. Min frelser skal ingen djevel ta fra meg». Dette gir sjelen hvile. Hva gagner det om jeg kunne si om hele verden : «Den er min?» Det kunne ikke skaffe meg hvile i en sovnlos natt, og det kunne slett ikke gi min samvittighet ro og hjertet fred. Kan jeg derimot si : «Jesus er min» så eier jeg hans død og blod, hans rettferdighet, hans liv og salighet. Når så den Helligånd vitner for meg : «Du er hans» da vet jeg ikke bare at jeg har grepel min frelser. Min frelser har grepel meg. Jeg er antatt som Guds barne. Jeg eier himmelen på jorden.

Så er da Sønnen en gave som Gud har skjenket verden for at den skal bli frelst. Troen er den hånd som tar imot gaven. Finnes det da en større synd enn at et menneske ikke vil ta imot Kristus? Gaven gis oss av nåde for Kristi skyld. Vi fortjener den ikke, men vi trenger den. Bare den Helligånd kan lære oss den kunst å gripe og fastholde Kristus, Guds usigelige gave. Den er jo for oss. For oss ble Kristus menneske. Han tilhører meg. Englene behøver ham ikke, og djevelen skjøtter ikke om ham. Men jeg trenger ham. Derfor vil jeg klynge meg fast til min frelser. Jeg vil lære ham bedre og bedre å kjenne. Jeg vil ha samfunn med hans troende på jor-

den. Jeg vet jo at en glo kan gjøre mange kull glødende. Jeg vil ransake i Guds ord, be og bruke nådens midler. Om Satan vil rive meg fra Kristus, så ligger dog færet trygt på hyrdens skuldrer.

Dette er den frimodige tro. Du sukker i din sjel : «Bare jeg hadde den!» Dine sukk og dine lengsler vitner om at du eier troen. Slike sukk kan ikke komme uten fra Guds Ånd. Men hvor Ånden er, der er også troen og Kristus. Det kommer ikke an på at du vet og føler hvor sterkt du tror. Troens forvissning er en frukt av troen. Treet blir ikke grønt, blomstrer ikke og bærer ikke frukt om vinteren. Men det er like fullt av saft og kraft. Troen står ikke alltid i fullt flor og bærer ikke alltid sine blomster og frukter med rettferdighet, fred og glede i den Helligånd. Det kan hende at en anfektelsens storm eller en tungsinnets vinter kommer over den. Den hører opp å blomstre, men den lever og virker. Den har den samme kraft fra Kristus. Den henger fast ved sin frelser. En botferdig synder har et troende hjerte, enten han vet om det eller ikke vet det, føler det eller ikke føler det. Hans tårer og sukk, hans kjærlighet og lengsel vitner om troen i hans hjerte. En svak tro er også tro, en gnist er også ild og kan bli en stor brand. Det kommer to tigere til en dør. Den ene har vært lenge syk og er svak og avkreftet, mens den andre rekker frem en sterk hånd. Den ene får like så mye som den annen. Noen sjeler ser hen mot den korsfestede Herre Jesus Kristus med gråt i øynene og griper Guds gave med skjelvene hånd.

Hentet fra «Hovedverker av den kristne litteratur» ved For Fattig og Rik.
Innsendt.

Hva er kristendom ?

Av Øyvind Andersen

Og Gud skapte mennesket i sitt bilde, i Guds bilde skapte han det, til mann og kvinne skapte han dem (1. Moseb. 1, 27).

Som vi nå altså har vært inne på i to leksjoner, så er ekteskapet en Guds ordning. Det hører med til virkelig gjørelsen av selve Guds skaperplan med menneske. Derfor er det, som vi talte om i forrige leksjon, en så alvorlig synd å krenke det. Den som krenker ekteskapet, krenker selve Guds skaperplan, han krenker en Guds ordning. Derfor er synd mot det sjette bud så alvorlig, enten det skjer gjennem skilsmisses eller det skjer, som vi talte om sist, ved å krenke skillelinjen Gud har satt mellom mann og kvinne utenom ekteskapet.

Ekteskapet er nødvendig for mennesket. - Merk deg, som sagt, at det hører med til Guds plan med mennesket. Det betyr at ekteskapet har et formål i seg selv. Ekteskapet er ikke blitt til bare for forplantningens skyld. Vi må ikke tenke om ekteskapet slik som vi tenker om dyrenes forplantningsliv. Vistnok er det en likhet både biologisk og legemlig, det er så. Men det er det også når vi snakker om at dyrene spiser og drikker, så er der en likhet både biologisk og legemlig mellom dyrene og menneskene. Men denne likhet opphever ikke menneskets egenart på noen som helst måte. Slik er det også med samlivet mellom mann og kvinne i ekteskapet. Det er fullstendig egenartet. Det har nok en viss analogi i dyrelivet, men alikevel er det noe helt for seg selv. Det er først og fremst et rent personlig forhold, som også har et legemlig uttrykk. Og denne legemlige omgang betegnes i Bibelen med ordet *kjenne*. Abraham kjente sin hustru, står det. Og det er uttrykk for et rent personlig erfarings forhold.

Dette viser oss at ekteskapet er nødvendig for at mennesket skal være seg selv som menneske. Det bør vi gi akt på i dag. Det blir sagt så meget som trekker ekteskapet ned. Da er det godt å se hva Bibelen sier om det.

Hvis ikke synden hadde kommet inn i verden, da ville alle mennesker kommet til å leve i ekteskap i den jordiske delen av sin tilværelse. Det har vi så vidt antydet i en tidligere time. Vi kan ikke vite nøyaktig hvordan tingene ville ha vært uten syndefallet, men alt tyder på at ekteskapet ville alle mennesker ha levd i den jordiske side av livet da. Men etter at synden var kommet inn, er jo dette ødelagt, som alt annet er blitt ødelagt, fordi det er blitt utskjemt av synden. Og det gjør at der er mange mennesker som ikke kan komme til å gifte seg, blant annet fordi det er ikke alltid like mange kvinner og menn i et samfunn. Der er overskudd på den ene eller den andre siden, selv om det er noenlunde likt fra fødselen av.

Da oppstår det spørsmål: Hvem er det som skal gifte seg. Eller rettere sagt, i hvilke tilfeller blir det etter Bibelen, at man ikke skal gifte seg? Siden Jesus har talt så klart om det i Matteus evangelium kap. 19, vil jeg også få ta det frem her. Og det er aktuelt, ikke minst for mange unge mennesker.

Når det er spørsmål om hvem som ikke skal leve i ekteskap, er det først de menneskene som ikke har naturlig forutsetning for det fordi de er ikke født helt normale. Det ligger i sakens natur at den som ikke har naturlige forutsetninger for ekteskapet. Det tenkes da serlig på evnukkene, naturligvis, i østen og midtøsten. I samme kategori kommer da de som ved sykdom er blitt slik at de ikke har naturlige forutsetninger for

ekteskapet. Men alt dette vi nevner nå, det er i grunnen svært sjeldent under våre forhold, både de som er født med defekt og de som ved sykdom er blitt slik. Det er vel så sjeldent at det praktisk talt er uten betydning, skjønt jeg har støtt på det i sjelesorg to ganger i mitt liv.

Mere aktuelt er det tredje Jesus nevner. Det er de som ikke skal gifte seg for Guds rikes skyld. De som har gildet seg selv for himmelenes rikes skyld. Vær oppmerksom på at Jesus taler billedlig der. Her er det ikke tale om å gjøre et ingrep på legemet. Det har aldri vært Jesu mening, for et slikt ingrep ville ganske enkelt være synd etter Guds ord. Det er de som i kirkens historie har oppfattet dette så bokstavelig, at de har begått slike inngrep. Men det er klart at det er helt imot Guds ord.

Jesus taler billedlig, om dem som frivillig avstår fra å leve i ekteskap for å vie seg til å leve for en gjerning i Guds rike på en særskilt måte. Hvem disse er, kan vi ikke si på forhånd. Og vi kan ikke si at det er knyttet til en særskilt gjerning, som for eksempel at den som vil være misjonær burde helst leve ugift. Det ville være helt urett å si, av den enkle grunn at på mange misjonsmarker ville det være helt uråd å være misjonær om man var ugift. Dette er nå litt forskjellig på de forskjellige steder, og det forholder seg også ulikt for menn og kvinner. Så man kan ikke si at det knytter seg til en bestemt gjerning, heller ikke at man f. e. skal være ugift for å drive forskning i Guds rike, eller for å være predikant og forkynner og sjelesørger.

Nei, saken må sees fra et helt annet synspunkt, nemlig det som i 1. Kor. 7 kalles nådegaven til å leve ugift. Den som får en slik nådegave, vil nok være klar over det selv. Hvis ikke Herren leder en slik, og det på en så tydelig måte at en er overbevist om at det er Herren som gjør det, og vis man ikke har en nådegave til å leve ugift, og hvis man elles er et sunt og normalt menneske, så skal man

prinsipielt se det som Guds vilje at man skal gifte seg. Det er det syn Guds ord gir oss..

Spesielt blir dette vanskelig for dem som har vanskeligheter med seksuallivet, det er vanskelig for dem å være avholdende, som det heter. De skal vite at de får jo direkte det råd i Guds ord at de skal gifte seg.

Så vil jeg be deg som dette spørsmålet er aktuelt for, om å la Herren lede deg inn. Og du skal vite at ekteskapet er en institusjon som er velsignet av Gud, og den som lever med troskap i dette forhold får det igjen i sin personlige utvikling.

Jeg vil ikke forlate dette vi snakket om, i forbindelse med ekteskapet, uten å ha nevnt at Jesus gjorde sitt første under i et nystiftet hjem. Det er en anskuelsesundervisning for oss i det. Det var ikke bare for å hjelpe i dette bryllupet, men det var også noe vi har bruk for å vite. I våre hjem, i vårt daglige liv, vil Jesus være med og gjøre det umulige mulig. Det viser han ved å gjøre dette under i et nystiftet hjem.

Etter at synden er kommet inn i verden, blir det mange vanskeligheter også for ektefolk. Ekteskapet har sine spesielle vanskeligheter og stundom kan det da se ganske håpløst ut. Men her skal vi da få lov til å rekne med Jesus. Han gjorde dette under for å vise at i vårt daglige liv, i våre ekteskap og i våre hjem, vil han være med og gjøre det mulig som ellers ikke kunne skje. Regn med det, du som vet at dette er aktuelt for deg.

Så konkluderer vi med at fordi ekteskapet hører med til Guds skaperplan, er det en velsignelse for menneskene, og det har betydning ikke bare for forplantningen som Gud har knyttet til det, men det har først og fremst betydning for deres liv som lever i ekteskapet, og som lever i troskap mot Gud og mot hverandre i det.

Det tredje, når vi taler om gudbilledligheten spesielt, er at Gud har skapt mennesket til å dyrke jorden. Han bruker uttrykket underlegge seg jorden. Det skal vi ikke si så

Niande og tiande bodet

*Du skal ikke trå etter huset å nesten din.
Du skal ikke trå etter kona å nesten din,
eller drengen eller tenestjenta
eller uksen eller asenet hans
eller noko anna som høyrer nesten din til.»
(1. Moseb. 20, 17).*

Det niande og tiande bodet er så like at me kan omtala dei under eit. Dei talar om og forbyr båe to *begjæret* etter nesten sin eigedom. Noko av nesten sin eigedom blir nemnt ved namn, som huset, kona, tenarane osv., men Gud legg til: *Alt anna som høyrer nesten vår til.* Dermed er ingen ting av det nesten eig unнатekje, det gjeld *alt*.

Begjæret

Begjæret er ein av dei styggaste og fårlegaste eigenskapane menneske har i si medfodde natur, for den dreg etter seg eller blir årsak til så mange andre synder og lovbro. Det ser me mange døme på frå Skrifta:

Det var begjæret etter å stå like høgt i Guds augo som sin bror, som blei årsaka til at Kain blei den første mordaren på jorda (1. Moseb. 4. kap.) Og begjæret har seinare blitt årsak til at mange menneske har vorte mordarar, eller gjort andre lovbro.

Same synda var årsak til at Josefs brør selde sin bror Josef, og blei ljugarar og bedragarar overfor sin eigen far (1. Moseb. 37, kap.)

Esau selde odelsretten sin p. g. av begjæret etter Jakob sin linsevelling (1. Moseb. 25, 29–34).

Begjæret etter Nabots hage, førde til at

kong Akab og dronning Jesabel blei mordarar, kom under Guds vreide og fekk ein voldsom død (1. Kongeb. 21. kap.)

Begjæret etter pengar, blei årsaka til at Judas — Jesus sin eigen læresvein — sveik Jesus for 30 sølpengar og gjekk fortapt. Pengehugen eller begjæret er rota til alt vondt, seier Guds ord. Dette skulle vel vera nok, for å visa kva begjæret etter andre sin eigedom kan føra til.

Begjæret er medfødt hjå oss menneske, og det kjem tidleg tilsyn hjå barna som vil ha det andre eig framfor sitt eige, og alt det dei ser andre har.

Og at begjæret lever og får utvikla seg hjå dei fleste menneske, det er vår tid eit vitne om. Menneske får aldri nok, dei vil ha meir, meir, meir, og krava strøymer på om meir løn, høgare levestandard osv. Der begjæret får rå, vil det føra til brot på alle Guds bod, til synd, stress og andre sjukdomar, til døden for mange, undergang for folket vårt, og ei evig fortaping til sist. Og når Gud forbyd å trå etter andres egiedom, så er det for å verna om det me eig og bevara oss frå synda og dens tunge fylgjer.

Når så mange menneske i vår tid er synda og lasten sin trell, så er det ein fylgle av at dei kasta Guds bod bak sin rygg og fylgde begjæret. Den som gjer synd, han er synda sin trell, sa Jesus (Johs. 8. kap.)

Tenk berre på dei mange i vår tid som går Judas sin veg, og er blitt tjuvar, bedragarar og hyklarar. Dei er i synda si makt, og må stela andres eigedom der dei ser eit høve. Skulle du lesa dette, så vil du nok medgi at du har litra glede av tjuvgodset eller pengane, for du lyt leva i ei stadig frykt for å bli oppdaga, i frykt for straffa. Og vaknar samvitet ditt, lyt du leva med eit vondt og verkannde samvit dag og natt. Det er ein eld som aldri sloknar og ein orm som aldri døyr, seier

meget om, men vi skal i vår neste time komme tilbake til det, for så å gå videre med å tale om hvordan synden er kommet inn i verden.

Jesus. Om det lukkast å døyva det her i livet ved ymse midlar, så vil den ved døden vakna — og vara i all æva. Skrifta vitnar at tjuvar og røvarar skal ikkje arva Guds rike.

Eller du som har falle i Davids synd å begjera og ta nesten sin forlovede eller ektemake. Du har ikkje fått stor gleda av den synda. Det er ein stadig kamp for å døyva samvitjet, og for å skjula synda di, og det blir ved stadig nye synder. Du har det som David: Eg stunde heile dagen, for dag og natt låg di hand tungt på meg, og mi livssaft (livsmot) turka ut som i sumarturken (Salme 32, 3—4).

Horkrarar, ekteskapsbrytarar, konetjuvar, syndarar mot naturen o.l. skal heller ikkje arva Guds rike, men få sin del utanfor i det evige mørke der dei gret og skjer tenner.

Å trå etter andre sine tenrarar eller arbeidsfolk er også brot på Guds bod. Det gjer du med å freista dei med høgare løn, betre og lettare arbeidsforhold, meir fritid osv.

Huset, garden, forretningen og alle andre eigedomar har Gud freda ved sine bod. Misunner me han det og trår etter det, så har me alt synda i hjarta, og er skyldige overfor Gud. Men sokjer me å tilegna oss det ved list, løgn, bedrag eller ved å undergrava nesten sin forretning og økonomi for å få det til ein billig pris, eller på andre måtar, så blir det også synd mot nesten og brot på Guds bod.

Ved synd mot disse Guds bod, eller andre, så opptenner me Guds vreide over oss, og ein dag kjem oppgjerets dag framfor ein hel-lag og rettferdig Gud.

Vend om, og oppsök han som kan tilgi synd og frelsa syndarar — Jesus Kristus. David vitnar: Eg sanna mi synd for deg og dulde ikkje mi skuld. Eg sa: Eg vil sanna mine missgjerningar for Herren. Og du tok bort mi syndeskuld (Sal. 32, 5). Gjer du det same, og du vil finna miskunn og få nåde, så du kan leva sæl her i tida og bli med i den evige sæla heime hjå Gud. A. Lid.

Jesu lære

Av Johannes Brandtzæg

Men da det allerede var midt i høytiden, gikk Jesus opp i templet og lærte. Johs. 7, 14-18.

En av de sannhetene denne teksten minner oss om, er at *Jesu ord er lære*. Det vil si at det er ord med en bestemt mening, talt i en bestemt hensikt. Derfor sier og Jesus i en annen sammenheng: Det ord jeg har talt, skal dømme ham på denne ytterste dag. Johs. 12, 48.

At Jesu ord har en slik bestemt mening og en så avgjørende betydning, understreker og Jesus for Pilatus: Den som er av sannheten hører min røst. Det er umulig å være et helt ut ærlig menneske uten å høre, dvs. ta til hjertet Jesu ord.

Du kan ikke snu og vende Jesu ord etter behag og egen mening. For Jesu ord er lære. Og denne læren er sannheten. Ta derfor din tanke til fange under lydigheten mot Kristus. 2. Kor. 10, 55. Gjør det om du vil unngå livsforlis.

Hva kan det ha seg at ord kan bety så mye og utrette så store ting?

Dypest sett er det naturligvis en hemmelighet som ikke lar seg forklare. Men en liten sammenlikning kan kanskje gi noe hjelp til forståelse.

Ta et stykke brød. Det som ser så uanselig ut. I et brødstykke ligger det gjemt de næringsstoffene og de næringsskreftene som vi trenger til å oppholde livet. Når vi spiser brødet, gir det fra seg det næringsstoffet og næringsskreftene det har i seg, og brødet blir i oss forandret til kjøtt, ben, nerver osv. Vi kan ikke forklare det, men hver dag opplever vi at det er slik.

Slik er det også med ordet, Jesu lære. De frelsekreftene vi trenger, ligger gjemt i ordet, for ordet er ånd og liv.. Når læren gjennom ordet får komme inn i oss, gir det fra seg det vi trenger for å bli frelst. I oss

omsettes lære til liv. Det bygges opp et nytt menneske med åndelige krefter og åndelige sanser.

Hva må det så til for at læreren kan komme inn i oss og dermed gi fra seg ti loss de krefte som det bærer i seg?

I ordet i dag er det to lærdommer om denne saken, en lærdom for predikanter og en for tilhørere. Dersom predikanten er på sin rette plass som predikant og tilhøreren på sin rette plass som tilhører, blir resultatet frelse for syndere gjennom læreren.

Hvordan ser så denne lærdommen for predikanten ut?

Hør først dette: *Min lære er ikke min.* Du som er predikant, må huske dette at det ikke er dine egne meninger eller påfunn du er satt til å forkynne. Det har hendt at enkelte predikanter har funnet på en eller annen råriet som de har forelsket seg i og bærer frem for tilhørerne sine sent og tidlig. Så fyller de tilhørerne med snakk som Ånden ikke kan kjennes ved, med tanker som volder forvirring og fordervelse, og selv tar de skade på sin sjel. Skulle vi ikke av hjertet være redd for en slik avvei? Det er nok av de som fører sjelene vil om ikke du og jeg skal være med på det. Kunne og måtte Jesus si at hans lærere ikke var hans, så har vel vi ennå mer behov for det.

Den andre lærdommen for predikanten lyder slik: Den som taler av seg selv, søker egen ære. Men den som søker hans ære, som har sendt han, han er sandru, og det er ikke urettferdighet i han.

I samme grad som vi søker egen ære, er det løgn i vår ånd selv om der er sannhet i ordene våre. Da er en Satans gift blandet inn i ordene våre, og den onde virkning er uunngåelig, selv om den kanskje ikke blir synlig før i evighetens lys. Må Gud i sin nåde fri oss fra å dyppe æresykens gift i det sannhetens beger vi vil rekke tilhørerne våre. Den som er ren her, kaste den første stenen.

Kan det tenkes noen større urettferdighet

enn å stjele æren fra Gud? Vi kan ikke søke egen ære uten samtidig å stjele ære fra Gud. Slike tyver er det flere av enn vi kan teller. Hvem kan måle det åndelige tapet som verden må lide på grunn av dette? Hvem kan måle den summen av velsignelse som Gud må holde tilbake fordi vi predikanter søker vår egen ære?

Om det er som det skal være med predikanten, er dermed alt i sin rette orden slik at læreren får frelse de som hører? Hva må tilhørerne gjøre for at det frelsende ordet kan bli til frelse for dem?

Pontoppidan spør slik: Hva skal vi gjøre for selv å erfare at ordet er Guds ord? Han svarer slik: Ved å søke å adlyde og gi virkningen av det rom i hjertet vårt.

Andre har sagt: Vi skal bare forkynne ordet og be synderen tro. Tro, tro, så blir du frelst. Og de viser til disse ordene av Jesus i Johs. 6, 29: Dette er Guds gjerning at I skal tro på den han har utsendt. Eller de viser til Paulus ord til fangevokteren i Filippi: Tro på den Herre Jesus, så skal du bli frelst, du og hele ditt hus.

Hva er rett? Begge deler er rett om det bare blir *forstått rett*.

De ufrelste synderne i forsamlingene våre kan stort sett deles i to: De sovende og de vakte.

Du som sover den åndelige sovn og drømmer om himmel og salighet, hva skal vi si til deg? Kan vi si til deg at du skal tro på den Herre Jesus?

Ja, det er det ingen ting i veien for. Tvert om, det er vel det beste du kan gjøre. Men hva betyr så det for deg? Det betyr at du må begynne å tro på det Jesus sier til deg i den stilling du er. Jesus har nemlig nett opp noen læreord til slike sovende syndere som deg.

Han sier: Den som ikke tror, er allerede dømt. Johs. 3, 18. Har du trodd det ordet, og har du trodd at det angår deg, at du alltså går der som et dømt menneske? Du er

altså dømt nå, slik at det ikke trenges mer dom for å gjøre deg til et menneske som allerede er dømt for all evighet dersom du fortsetter på den veien du går. *Du er allerede dømt.* Det er et hård tord. Vil du tro det? Vil du adlyde det slik at du sier til hjertet ditt: Herre, det er sant?

Det er jeg som er den bortkomne sonnen. Ennå er jeg i det fremmede landet. Det er sant hvert ord du sier om meg. Da tror du ordet. Da gir du virkningen av det rom i hjertet ditt.

Skulle du deg dertil lade tigge, det gjelder dog ditt eget sjelgavn. Det er så hårdt i helvede å ligge, det er så godt å tage himmels arv.

Dersom du på denne måten tror og adlyder ordet, så er du vakt. Da sover du ikke lenger. Men hva så videre?

Nå må du fremdeles tro at Jesu lærer er ord som angår deg i den stilling du er i nå. Kom hit til meg, alle dere som strever og har tungt å bære, sier han. Det er Jesu lærer, hans bestemte, klare ord. Eller: Den som kommer til meg, vil jeg ingen lunde støte ut. Det er også Jesu lærer.

Er det mer som er til deg, du som er vakt,

men ennå ikke frelst? Ja, det er fullbrakt. Det er i orden. Hva er i orden? Det er i orden med din synd. Synd, skyld og straff er lagt på han som bar dine synder på sitt legeme opp på korset. Nå står det bare igjen at du forlater deg på han med alt ditt, med hele din byrde av synd og skyld og frykt for død og dom som piner deg.

På hvilken måte skal du få syn på at dette er i orden? La oss sammen gå til Golgata og se. Hva ser du? Da fikk jeg se at Jesus tok min synd dit opp med seg.

Er ikke dette nok for deg? Det var nok for Paulus, han som sier om seg selv at han var den største blant syndere. Det var nok for røveren. Det var nok for alle de hvitkledde som hadde tvettet kjortlene sine og gjort dem hvite i Lammets blod. Det ble nok, og mer enn nok for meg en dag, slik at begeret fløt over og jeg begynte å gråte.

Nåde strømmet fra korset ned, dyp som havet med stille fred, nok for tid og for evighet, nåde nok for meg.

Så behøver jeg ikke noen til å bevise for meg at læreren er av Gud. Nå har jeg fått både tekst og melodi til den nye sangen.

Fra «Gjennom ild.»

Da jeg tagde, hentøredes mine ben

(Salme 32, 3)

Om vi tenker at min sønn har gjort noe galt. Jeg, som er hans far, vet det. Fremdeles forutsetter vi at min sønn ingenting sier, men skjuler det, ikke tør tilstå det, ikke tør be om forslapelse. Hva blir følgen?

Min sønn blir hengende ved sin synd, og bevisstheten om den vil stadig plage han, så han blir redd og sky og ikke tør se meg inn i øynene. Og selv om han viser seg glad, så er han det dog ikke.

Jeg, hans far, blir såret og bedrøvet, ikke så meget fordi han har gjort noe galt, som for at han skjuler det — altså ikke er ærlig — og fordi han har så små tanker om min kjærlighet og villighet til å tilgi at han ikke tør komme til meg og si det slik som det er.

Vårt gode forhold er kommet ut av lage, ikke så mye ved synden han har begått, som ved det at han tier og skjuler det. Hadde

han bare straks kommet og sagt det, så ville jeg straks ha tilgitt ham. Da ville vi blitt glade begge to, og vi ville nesten holdt mer av hverandre etter på enn før. Således ville synden så langt fra skilt oss fra hverandre, og den ville snarere ført oss nærmere hverandre. Og dette bare på grunn av at han ikke tiet med sin synd.

Min kjære broder, har du syndet, da gå straks til Gud og si det til ham! Hvis du venter og tier, da vil bare dine plager øke. Gjør ikke som Adam, som skjulte seg blant havens trær.

Aldri trenger vi mer å komme til Gud, enn når vi har begått en særskilt synd. Og før vi tale menneskelig om Gud, så lenges han aldri mere til at barnet skal komme til ham, enn da når det har syndet og såret sin sjel.
— Les den 32. Salme.

Johannes Brandtzæg.

Program for sommarskulane 1972

1. Namsos fra 19.—23. juli :

Onsdag 19. juli : Kl. 19,00 samling og kveldsmat. Kl. 20,00 velkomstmøte ved leiarane.

Torsdag 20. juli : Kl. 10,00 årsmøte, form. leier.. Kl. 17,00 bibeltine ved Nygård, over emne : Når er jeg en kristen? Kl. 20,00 møte ved Brandal, over emnet : Ufreist.

Fredag 21. juli : Kl. 10,30 bibeltine ved Dyrøy, over emne : Kan ein kristen synda? (1. Johs. 3, 9-fg.) Kl. 17,00 bibeltine ved

Hjorthaug, over emne : Kor nyttig og naudsynt er det å bruka Guds ord? Kl. 20,00 kveldsmøte ved Nygård. Offer.

Lørdag 22. juli : Kl. 10,30 bibeltine ved Brandal over emne : Frelst. Kl. 17,00 bibeltine ved Dyrøy, over emne : Mitt daglige liv med Jesus. Kl. 20,00 vitnemøte.

Søndag 23. juli : Kl. 8,30 nattverdsmøte A. Lid leier. Kl. 11,00 møte ved Nygård og Dyrøy. Offer. Kl. 15,00 avslutningsmøte ved Hjorthaug og Brandal.

Send innmelding innan 10. juli til Harald Fæø, 7822 Bangsund, tlf. Namsos 87211. Prisen for opphaldet blir kr. 85,00, under 16 år kr. 55,00, under 7 år fritt.

2. Sunnhordland Folkehøgskule, Halsnøy frå 2. — 6. august :

Onsdag 2. august : Kl. 19,00 samling og kveldsmat, Kl. 20,00 velkomstmøte ved leiarane.

Torsdag 3. august : Kl. 10,30 bibeltine ved A. Lid, over emne : Er det få som blir frelst? Kl. 17,00 bibeltine ved Aarhus, over emnet : Rettferdigjort — helligjort. Kl. 20,00 kveldsmøte ved Linkjendal.

Fredag 4. august : Kl. 10,30 bibeltine ved Brandal, over emne : Falske røster i vår tid. Kl. 17,00 bibeltine ved Linkjendal, over emne : Dagleg omvending. Kl. 20,00 kveldsmøte ved Lid. Offer.

Lørdag 5. august : Kl. 10,30 bibeltine ved Aarhus, over emnet: Dei heilage sitt samfunn. Kl. 17,00 bibeltine ved Lid, over emne : I syndsforlatinga sitt rike. Kl. 20,00 vitnemøte Brandal leier.

Søndag 6. august : Kl. 8,30 nattverdsmøte, leia av O. A. Dahl. Kl. 11,00 møte ved Linkjendal og Brandal. Offer. Kl. 15,00 avslutningsmøte ved Lid og Aarhus.

Send innmelding innan 25. juli til Olav A. Dahl, boks 95, 5401 Stord, tlf. 69. Prisen for opphaldet kr. 110,00, under 16 år kr. 70,00, under 7 år fritt.

Unge og eldre er hjarteleg velkomne til sommarskulane !

Styret for N. L. Lekmannsmisjon.